

Vejledende opgavebesvarelse
Økonomisk kandidateksamen vinter 2016
1. årsprøve, Økonomiske Principper A -
Repetitionseksamen

Claus Thustrup Kreiner

OPGAVE 1

1.1 Forkert. Her skal gennemgås forskellen mellem private goder og fælles goder. Se Mankiw og Taylor kapitel 10.

1.2 Forkert. Her skal redegøres for begreberne absolut fordel og komparativ fordel. Se Mankiw og Taylor kapitel 19.

1.3 Forkert. Det kan man ikke sige, da det også afhænger af udbuddet. Da der i praksis er meget lavt udbud af olie ifht. vand, vil der være en høj pris på olie ifht. vand. Se Mankiw og Taylor kapitel 3.

1.4 Forkert. Her skal beskrives muligheden for en såkaldt manglende variabel samt muligheden for omvendt kausalitet. Se Mankiw og Taylor side 38-40.

1.5 Forkert. En Engel kurve angiver en sammenhæng mellem indkomst og efterspurgt mængde. Se Mankiw og Taylor kapitel 5.

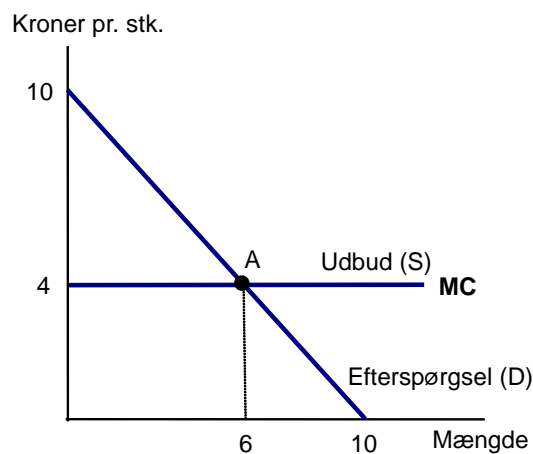
OPGAVE 2

2.1 Det koster den enkelte virksomhed 25 øre at producere en dåse og 3,75 krone at producere indholdet, hvilket giver 4 kroner pr. stk. Virksomhedens samlede omkostninger bliver dermed $C = 4Q$, hvor Q er produktionens størrelse. De gennemsnitlige omkostninger er defineret som $AC = C/Q$ og bliver dermed $(4Q)/Q = 4$ kroner. Marginalomkostningerne angiver

meromkostningerne ved at producere én enhed yderligere, hvilket også er 4 kroner. Dette kan også ses ved at differentiere de samlede omkostninger.

2.2 Ved fuldkommen konkurrence betragter den enkelte virksomhed prisen som givet, og virksomhedens marginalindtægter bliver dermed identisk med prisen. Virksomheden vil producere der, hvor $p = MC$ forudsat, at $p \geq AC$ i den pågældende punkt. Virksomhedens udbudskurve bliver dermed identisk med MC-kurven, som i det pågældende tilfælde er vandret ud fra en pris på 4 kroner. Den aggregerede udbudskurve findes ved vandret addition af de enkelte udbudskurver. Da alle producenterne har den samme omkostningsstruktur, bliver den aggregerede udbudskurve vandret ud fra en pris på 4 kroner. Dette er illustreret i figur 1, hvor efterspørgselskurven også er angivet (i opgaveformuleringen er det angivet, at der er tale om ret linje, som starter i punktet (0,10) og slutter i punktet (10,0), hvor prisen er i kroner, mens mængden er angivet i antal mio. dåser pr. år). I markedsligevægten er prisen 4 kroner, og der købes/sælges 6 mio. flasker om året (hvilket kan udregnes eller aflæses grafisk).

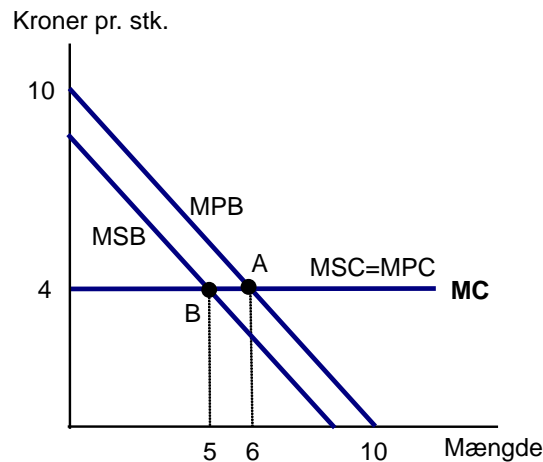
Figur 1

2.3 En eksternalitet opstår, hvis et individs handlinger direkte påvirker et andet individs velfærd, uden at der betales eller modtages kompensation herfor. Der er her tale om en negativ eksternalitet i forbindelse med forbruget af varen, idet forbrugerne skaffer sig af med tomme dåser på en måde,

som rammer andre i samfundet. Den marginale samfundsmæssige gevinst ved forbrug af varen (MSB) er dermed én krone lavere end den marginale private gevinst (MPB), som illustreret i figur 2. Der er ingen eksternalitet på udbudssiden, hvorfor de marginale sociale omkostninger (MSC) er lig de marginale private omkostninger (MPC).

Figur 2

2.4 Da hældningen på MPB og dermed MSB er -1 vil skæringen mellem MSB og MSC ske ved en produktion på 5 mio. dåser, hvilket er 1 mio. mindre end i markedsløsningen. Der produceres og forbruges altså 1 mio. dåser sodavand for meget i et frit marked.

2.5 En eksternalitet bliver internaliseret, hvis individernes incitamenter ændres, således at de i deres handlinger tager højde for effekten af eksternaliteten. En afgift, som internaliserer en eksternalitet, kaldes en Pigou-skat. I det konkrete tilfælde vil en afgift på én krone kunne internalisere eksternaliteten. Det er ligegyldigt, om afgiften pålægges producenten eller forbrugeren, idet skatteincidensen er den samme i de to tilfælde. Hvis afgiften pålægges virksomhederne vil MC-kurven rykke op med én krone, hvilket vil give en markedsligevægt på 5 mio. flasker. Alternativt pålægges forbrugerne afgiften, hvorved MPB-kurven flytter ned til MSB-kurven, hvilket vil give samme resultat.

2.6 Indførelse af pantsystemet bevirker, at alle forbrugere leverer dåserne tilbage til producenten, som omsmelter dåserne, hvilket er lige præcis billigere (koster knap 25 øre) for virksomheden end at producere nye dåser (koster 25 øre). Da virksomhedernes marginalomkostninger er uændret, er udbudskurven uændret, og markedsligevægten bliver derfor uændret. Virksomhedernes producentoverskud bliver nul, hvilket også var tilfældet før. Forbrugeroverskuddet er også uændret, men de samfundsgevinster er steget, da pantsystemet helt har fjernet eksternaliteten forbundet med forbruget. Den aggregerede velfærd stiger dermed med 1 kr. pr. dåse gange 60 mio. dåser, hvilket giver 60 mio. kroner.